

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ
และผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
The Analysis of the Relationship Between Value Chain Management
Government Support and Business Performance of SMEs in the Border Trade
Area of Northeastern Thailand

พิชญาดา พันธ์ผา^{1*} เคียงขวัญ อักษรวงศ์² และ พิมลสินี อุดมพันธ์³

Pichyada Pheunpha, Kiengkwan Ugsornwong, Phimonsinee Udomphan

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

(Received 10/03/2025, Revised 22/04/2025, Accepted 26/04/2025)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 307 ราย โดยการสุ่มแบบแบ่งพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คือ จังหวัดอุบลราชธานี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ จังหวัดมุกดาหาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก ($\alpha = 0.939$) สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงบรรยายและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ในภาพรวม ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าและผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs อยู่ในระดับมาก ขณะที่การสนับสนุนภาครัฐอยู่ในระดับน้อย 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs อยู่ในระดับสูงมากทางบวก 3) การสนับสนุนภาครัฐมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs อยู่ในระดับปานกลางทางบวก 4) การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนภาครัฐอยู่ในระดับปานกลางทางบวก เมื่อพิจารณาด้านย่อย พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การบริหารทรัพยากรบุคคลกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต การตลาดและการขายกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต และการตลาดและการขายกับด้านลูกค้า ตามลำดับ ข้อค้นพบที่ได้ ธุรกิจ SMEs ควรจัดการ

¹ รองศาสตราจารย์ สาขาการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (Associate Professor, Business Management Program, Ubon Ratchathani University), E-mail: pichyada.p@ubu.ac.th

* Corresponding author

² อาจารย์ประจำ สาขาการเงินและการลงทุน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (Lecturer in Finance and Investment Program, Ubon Ratchathani University), E-mail: kiengkwan.u@ubu.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (Assistant Professor, International Business Management Program, Ubon Ratchathani University), E-mail: phimonsinee.u@ubu.ac.th

ห่วงโซ่คุณค่าโดยเฉพาะด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยควรคัดเลือก พัฒนาและฝึกอบรมพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ธุรกิจเรียนรู้และการเติบโตสูงสุด และควรจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านการตลาดและการขาย โดยธุรกิจ SMEs ควรมีกลยุทธ์ทางการตลาด ส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานของธุรกิจ ส่วนภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านเงินทุนและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ

คำสำคัญ : การจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the level of value chain management, government support, and the performance of small and medium-sized enterprises (SMEs) and 2) to analyze the relationship between value chain management, government support, and the performance of SMEs. This research was a quantitative research. A total of 307 SMEs were sampled using the area sampling method, with Ubon Ratchathani Province representing Lower Northeastern Thailand and Mukdahan representing Upper Northeastern Thailand. The data collection tool was a questionnaire with a very high confidence level (Cronbach's alpha = 0.939). The statistics used were descriptive statistics and Pearson's correlation coefficient. The research results showed that 1) from the perspective of SMEs, their value chain management and performance levels were at high level but government support was at low level. 2) The relationship between value chain management and SME business performance is very strong positive. 3) Government support has a moderate positive relationship with SME business performance. 4) Value chain management has a moderate positive relationship with government support. When considering the sub-dimensions, the top three most relevant relationships between value chain management and SME performance were human resource management dimension, and learning and growth dimension, marketing and sales dimension and learning and growth dimension, and marketing and sales dimension and customers, respectively. The findings show that SMEs should manage their value chain, especially human resource management, by effectively selecting, developing, and training employees to maximize business learning and growth. They should also manage their value chain in terms of marketing and sales. SMEs should have effective marketing and sales promotion strategies to increase business performance. The government should provide financial support and create an environment conducive to business.

Keywords: Value Chain Management, Government Support, Business Performance, SMEs

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ มีบทบาทในการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตในมิติต่างๆ ของประเทศ เมื่อพิจารณาจำนวน SMEs ในประเทศ ณ สิ้นปี พ.ศ.2566 พบว่า มีจำนวน 3,225,743 ราย และมีการจ้างงานจำนวน

12,930,018 คน แบ่งเป็นการจ้างงานโดย SMEs ที่เป็นนิติบุคคล และ SMEs ที่เป็นบุคคลธรรมดา ร้อยละ 73.26 และร้อยละ 26.74 ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 70.42 ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ เมื่อแบ่งการจ้างงานแบ่งตามภาคธุรกิจของ SMEs พบว่า อยู่ในภาคบริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.20 รองลงมาคือ ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 33.74, 22.06 และ 0.66 ตามลำดับ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567)

ในด้านการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มาเลเซีย เมียนมา และกัมพูชา ในปี พ.ศ.2566 มูลค่าการค้าชายแดนและผ่านแดนมีจำนวน 1,742,808 ล้านบาท แบ่งเป็นการส่งออกและการนำเข้า จำนวน 980,729 และ 762,079 ล้านบาท ตามลำดับ โดยเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะการส่งออกผ่านทางการค้าชายแดนและผ่านแดนกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ที่มีมูลค่า 17.9 ล้านล้านบาท พบว่า การส่งออกผ่านเขตการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนมีมูลค่าถึงร้อยละ 5.48 ของ GDP ทั้งหมด นอกจากนี้ หากพิจารณาการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านผ่านการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน จะพบว่า ไทยมีการมูลค่าการส่งออกไปยัง สปป.ลาว มากที่สุด โดยมีมูลค่ารวม 404,402 ล้านบาท รองลงมาคือ มาเลเซีย เมียนมา และกัมพูชา (กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2567) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีความสำคัญในการค้าชายแดน เนื่องจากมีพรมแดนติดต่อกับ สปป.ลาว หลายจังหวัดประกอบด้วย จังหวัดเลย บึงกาฬ นครพนม หนองคาย มุกดาหาร อำนาจเจริญและอุบลราชธานี และมีจำนวน SMEs 166,767 ราย ผลการดำเนินงานของ SMEs ในจังหวัดดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการจ้างงานของประเทศ โดยด้านศุลกากรที่สำคัญในการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว คือ ด้านศุลกากรมุกดาหารและด้านศุลกากรนครพนม มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 145,258 และ 79,776 ล้านบาท ตามลำดับ หรือรวมมากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออกไปยัง สปป.ลาว ทั้งหมด (กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2567)

การดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดนั้นขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ เพราะผลการดำเนินงานของธุรกิจหมายถึงผลลัพธ์ที่ได้จากกิจกรรมที่ธุรกิจดำเนินงานไปแล้วทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน การวัดผลการดำเนินงานองค์กรของ Kaplan & Norton (1996) กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กรแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเติบโต นอกจากนี้ การดำเนินงานหรือการจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีส่วนสำคัญมากต่อความสำเร็จของธุรกิจเพราะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการจัดจำหน่าย ลดต้นทุน เพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า และสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กร (Zhang et al., 2023) จากงานวิจัยของ SripHong et al. (2022) ที่ได้ศึกษาการจัดการห่วงโซ่คุณค่าและผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทยพบว่า กิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนของการจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อผลการดำเนินธุรกิจมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.506** และ 0.422** ตามลำดับ และยังมีการวิจัยอีกหลายๆ เรื่องที่พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Thepphot & Wuon, 2021; วาสนา รักชาติ และวรรณวิษณีย์ ทองอินทราช, 2564; อภิสิทธิ์ บุนนาค และศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, 2564) ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับผลการดำเนินงานของธุรกิจจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้ SMEs สามารถมองภาพของธุรกิจได้อย่างครอบคลุมทุกกิจกรรมการดำเนินงาน และสามารถกำหนดทิศทางในการพัฒนาธุรกิจได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นปัจจัยภายในองค์กรที่มีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจแล้ว ปัจจัยภายนอกองค์กรก็เป็นตัวแปรที่สำคัญเช่นเดียวกัน Ajayi-Nifise et al. (2024) ได้ศึกษาบทบาทของนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของสหรัฐอเมริกา และประเทศต่าง ๆ ในแอฟริกา พบว่า ความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายสนับสนุนของรัฐบาล ส่วนผลการศึกษาในทวีปแอฟริกา พบว่า รัฐบาลมีโครงการที่ดำเนินการโดยสร้างระบบนิเวศสำหรับผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเงินทุนและข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน งานวิจัยของ อุดมศักดิ์ หมวดฉิมแก้ว และคณะ (2567) ได้ศึกษานโยบายการสนับสนุน SMEs ในอุตสาหกรรมยานยนต์ของรัฐ พบว่า ผู้ประกอบการกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐมีผลการดำเนินงานในระดับดี ขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐมีผลการดำเนินงานในระดับพอใช้ และการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติมีผลต่อ SMEs งานวิจัยของ ธงชัย ทีคะภัทรโกณิน และคณะ (2567) ได้วิเคราะห์นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุน SMEs ในภาคชิ้นส่วนยานยนต์ พบว่า สามารถระบอบุคคลประกอบหลักของนโยบายรัฐบาลได้ 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การตลาด การผลิต การสนับสนุนทางการเงิน กฎระเบียบและการวิจัยและพัฒนา ส่วน Park et al. (2020) ได้ศึกษาบทบาทของการสนับสนุนภาครัฐต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเกาหลีใต้ ทั้งการสนับสนุนที่เป็นตัวเงินและการสนับสนุนที่ไม่ใช่ตัวเงิน และพบว่า การช่วยเหลือที่เป็นตัวเงินช่วยเพิ่มอัตราการอยู่รอดของธุรกิจ SMEs แต่ไม่ได้สนับสนุนการเติบโตของยอดขายหรือสินทรัพย์ แต่การผสมผสานระหว่างการช่วยเหลือที่เป็นตัวเงินและที่ไม่เป็นตัวเงินจะช่วยให้ SMEs เติบโตและเพิ่มยอดขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในส่วนของการสนับสนุนจากภาครัฐของไทยในปัจจุบัน พบว่า มีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนให้ธุรกิจ SMEs มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน โดย สสว.ได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570) มุ่งเน้นเป้าหมายใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริม SMEs ทุกกลุ่มอย่างครอบคลุมให้เข้มแข็งและเติบโต การสร้างโอกาสทางการตลาดเพื่อยกระดับศักยภาพธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาระบบนิเวศลดเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) นอกจากนี้ ที่ผ่านมานี้ ภาครัฐยังได้ให้การสนับสนุนธุรกิจ SMEs ผ่านกลไกของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เพื่อให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อให้ประกันสินเชื่อแก่ SMEs ที่ขาดหลักประกันและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเงินทุน รวมถึงการออกมาตรการกระตุ้นการบริโภคต่าง ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ยังขาดงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของภาครัฐกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs อีกทั้งยังขาดการศึกษาในภาพรวม การสนับสนุนภาครัฐและการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดน งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ส่วนใหญ่เป็นวิจัยจากต่างประเทศ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะบางประเภทธุรกิจที่อยู่ในบริบททั่วไปไม่ใช่ในเขตการค้าชายแดน หากไม่ศึกษาวิจัยในประเด็นนี้อาจส่งผลให้การส่งเสริม SMEs ไม่ตรงจุดและไม่ยั่งยืน การทำวิจัยในประเด็นเหล่านี้ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว สारสนเทศที่ได้จะเป็นข้อค้นพบใหม่ที่จะนำไปเป็นแนวทางใน

การพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการกำหนดนโยบายสนับสนุนของภาครัฐที่เหมาะสมกับความต้องการของ SMEs ในพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนของภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนภาครัฐในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.3 การสนับสนุนภาครัฐมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. การทบทวนวรรณกรรม (Review of Literatures)

จากแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของธุรกิจนั้น มีแนวคิดจากนักวิชาการและงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานธุรกิจ ได้แก่ การจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนของภาครัฐ เป็นต้น โดยรายละเอียดความหมาย ความสำคัญ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันของตัวแปรแต่ละตัวมีดังนี้

4.1 ผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs หมายถึง การวัดและประเมินผลการทำงานและความสำเร็จของธุรกิจ SMEs โดยใช้ตัวชี้วัดต่าง ๆ เช่น กำไร การเติบโตของรายได้ ความสามารถในการแข่งขัน การบริหารจัดการทรัพยากร และการพัฒนานวัตกรรม รวมถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นและการสร้างงานในชุมชน การประเมินผลการดำเนินงานของ SMEs เป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ธุรกิจสามารถวางแผนกลยุทธ์การจัดการภายในองค์กร และพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตลาดและในอุตสาหกรรมต่าง ๆ (Storey, 1994) การประเมินผลการดำเนินงานของ SMEs เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของธุรกิจ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ในการดำเนินงานต่อไป (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) ทฤษฎี Balanced Scorecard จากแนวคิดการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจ ของ Kaplan & Norton (1996) กล่าวว่า ผลการดำเนินงานของธุรกิจประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเติบโต แต่ละด้านจะเป็นตัวชี้วัด ผลการดำเนินงานที่สำคัญ หรือ Key Performance Indicators (KPIs) ดังนี้ 1) ด้านการเงิน (Financial Perspective) คือ ผลการดำเนินงานขององค์กรที่ออกมาในรูปตัวเงิน ได้แก่ รายได้ กำไร ต้นทุน หรือผลิตผลเพิ่มขึ้น 2) ด้านลูกค้า (Customer Perspective) คือ ความพึงพอใจของลูกค้า จำนวนลูกค้าเพิ่มขึ้นหรือจำนวนความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น 3) ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) คือ การบริหารจัดการภายในองค์กรจะต้องมีกระบวนการที่ดีในการสร้าง

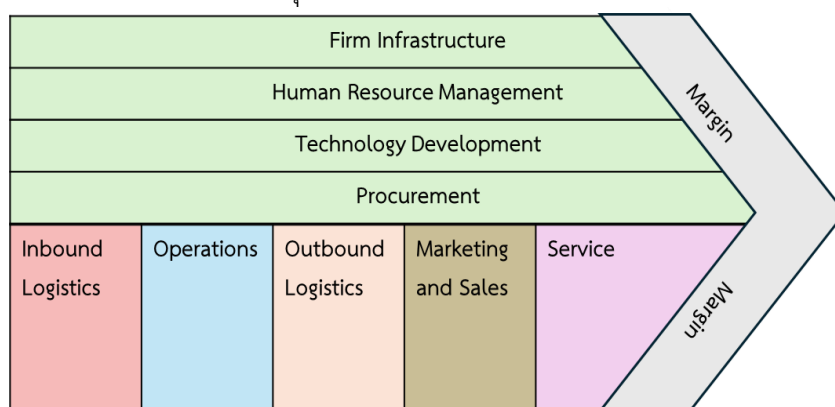
ความพึงพอใจของบุคลากรและพนักงานในองค์กร 4) ด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective) เป็นมุมมองของการพัฒนาในอนาคต ให้องค์กรเรียนรู้และการเติบโต งานวิจัยที่วัดผลการดำเนินงานของธุรกิจด้วยแนวคิดของ Kaplan & Norton (1996) 4 ด้าน ได้แก่ Sriphong et al. (2022); อภิสิทธิ์ บุนนาค และศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์ (2564); Muraba et al. (2024) เป็นต้น

4.2 การจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Management) จากแนวคิดของ Porter (1998) ได้อธิบายว่าการจัดการห่วงโซ่คุณค่าเป็นกระบวนการขององค์กรในการวิเคราะห์หรือประเมินองค์การการผลิตหรือบริการอย่างเป็นระบบ เริ่มจาก ปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (process) และผลลัพธ์ (outputs) ในด้านปัจจัยการผลิต จะวิเคราะห์การได้มาและการใช้ทรัพยากร (เงิน แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร ที่ดิน) ส่วนในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จะวิเคราะห์วิธีการดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอน การจัดการห่วงโซ่คุณค่าเป็นตัวกำหนดต้นทุนและส่งผลต่อผลกำไรของธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่าใช้เป็นเครื่องมือเพื่อมองกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรหรือเพื่อแยกแยะกิจกรรมในการสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจ โดยมีเป้าหมายเพื่อการส่งมอบสินค้าหรือบริการที่มีคุณค่าที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า ในต้นทุนที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ทำให้องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขัน การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจสามารถแบ่งได้เป็น 2 กิจกรรม คือ

4.2.1 กิจกรรมหลัก (Primary activities) เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value-Added) ให้แก่ผลิตภัณฑ์การบริการที่ส่งมอบให้กับลูกค้า ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 5 ประการ ได้แก่ 1) ระบบโลจิสติกส์ขาเข้า (Inbound Logistics) 2) การปฏิบัติการ (Operations) 3) ระบบโลจิสติกส์ขาออก (Outbound Logistics) 4) การตลาดและการขาย (Marketing and Sales) และ 5) การบริการ (Services)

4.2.2 กิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 4 ประการ คือ 1) การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement) 2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) 3) การพัฒนาเทคโนโลยี (Technological Development) และ 4) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

โมเดลการจัดการห่วงโซ่คุณค่าจำแนกกิจกรรมได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของ Porter (1998)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของ จุฬารัตน์ อังศุพานิชย์ และกฤตชน วงศ์รัตน์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลกระทบต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจ ความสามารถทาง

การแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ และการจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนงานวิจัยของ วาสนา รักษชาติ และวรรณวิชัย ทองอินทราช (2564) ได้ศึกษาการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ของธุรกิจรับซื้อน้ำยางพารา ในอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพาราจำนวน 378 คน ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมหลักที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ การบริการ รองลงมาคือ โลจิสติกส์ขาเข้า ด้านกิจกรรมสนับสนุนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ รองลงมาคือ โครงสร้างพื้นฐานของธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ของธุรกิจรับซื้อน้ำยางพารา มี 5 กิจกรรม คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การปฏิบัติการ การตลาด และการขาย โครงสร้างพื้นฐานของธุรกิจ และการจัดซื้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ สามารถทำนายผลตัวแปรตามได้ ร้อยละ 76.10 ส่วน อภิสิทธิ์ บุนนาค และศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์ (2564) ได้ทำการวิจัยและพบว่าจัดการห่วงโซ่คุณค่าส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ กรณีศึกษาร้านขายวัสดุก่อสร้างขนาดกลางและขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

4.3 การสนับสนุนภาครัฐ

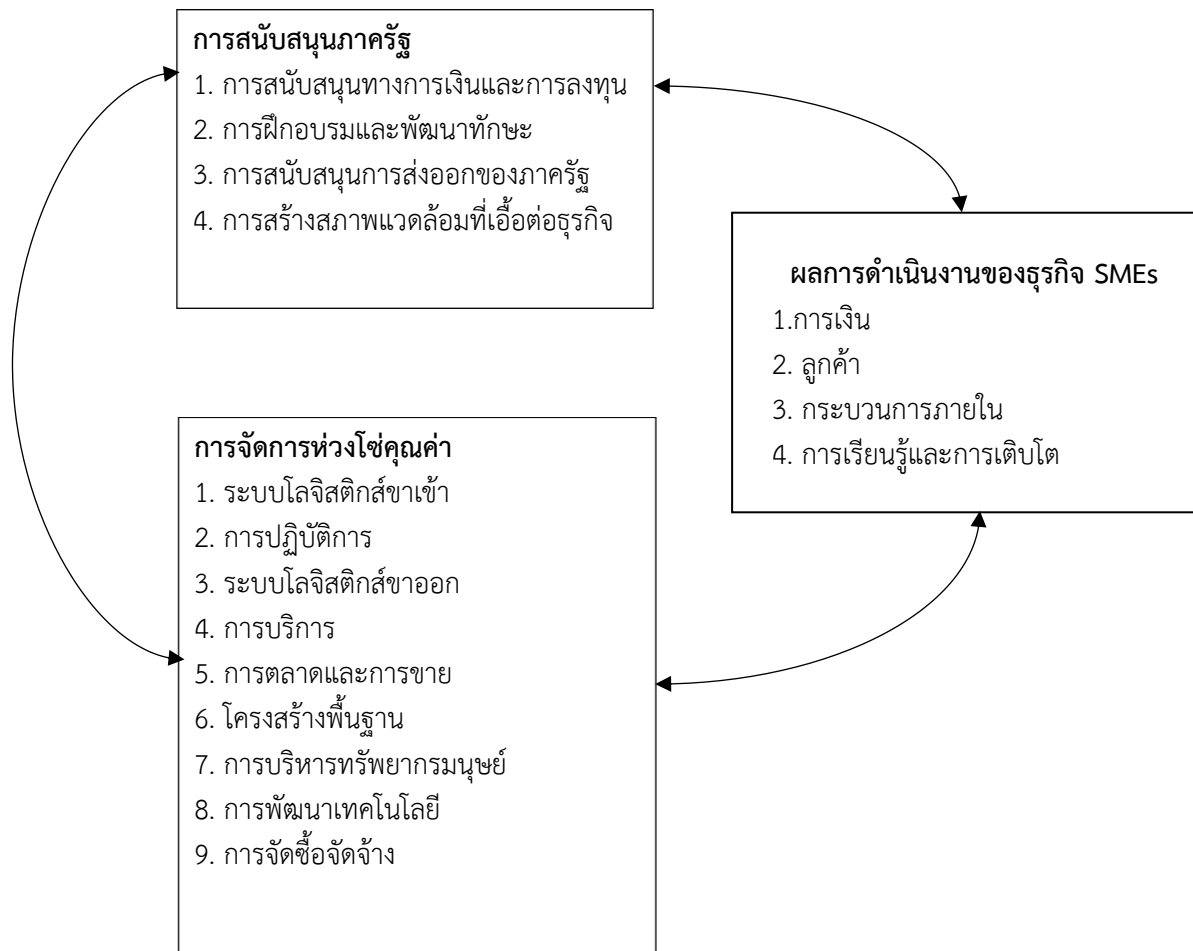
การสนับสนุนภาครัฐต่อธุรกิจ SMEs หมายถึงมาตรการและนโยบายที่รัฐบาลดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ มาตรการสนับสนุนอาจประกอบด้วย การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การสนับสนุนทางการเงิน การพัฒนาทักษะและความรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และการส่งเสริมการเข้าถึงตลาด (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) การสนับสนุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ช่วยให้ธุรกิจสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาด และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (สุชาติ อำนาจจิภาวี และคณะ, 2563) งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายหรือการสนับสนุนภาครัฐในการส่งเสริมผู้ประกอบการ มีดังนี้ Ajayi-Nifise et al. (2024) ได้ศึกษานโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของสหรัฐอเมริกาและประเทศในแอฟริกา พบว่า ความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายสนับสนุนของรัฐบาล เช่น แรงจูงใจทางภาษี การเข้าถึงเงินทุนผ่านโครงการของสำนักงานธุรกิจขนาดย่อมและโครงการส่งเสริมนวัตกรรมและการวิจัย รวมถึงสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบ โดยเน้นความสำคัญของกฎระเบียบที่ยืดหยุ่นซึ่งส่งเสริมนวัตกรรมในขณะที่ให้ความมั่นใจในการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนผลการศึกษาในทวีปแอฟริกา พบว่า รัฐบาลมีโครงการที่ดำเนินการโดยสร้างระบบนิเวศสำหรับผู้ประกอบการ กลไกการให้ทุนสำหรับสตาร์ทอัพ และความพยายามในการปรับปรุงกรอบกฎระเบียบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเงินทุนและข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งยังเป็นสิ่งที่รัฐบาลแอฟริกาต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว งานวิจัยของ Acs & Szerb (2007) ได้กล่าวถึงบทบาทของนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมระบบนิเวศที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี การเข้าถึงตลาด และระบบกฎหมายที่สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ โดยเฉพาะสำหรับ SMEs ที่ต้องพึ่งพาสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อขยายการดำเนินงาน ส่วน Sun et al. (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนภาครัฐส่งผลต่อทุนทางปัญญาของธุรกิจผ่านความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจ และพบว่าธุรกิจที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐจะมีความสามารถในการดำเนินงานที่ดีขึ้น ทำให้สามารถดึงดูดคนที่มีความรู้และความสามารถมาร่วมงานได้มากขึ้น ในส่วนของการฝึกอบรมจากภาครัฐที่ช่วยสนับสนุนผลการดำเนินงานของ SMEs จากการศึกษาของ

Rutherford & Buller (2007) พบว่า การฝึกอบรมภายใต้โครงการสนับสนุนจากภาครัฐมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของ SMEs โดยเฉพาะในด้านกระบวนการภายใน เช่น การจัดการคุณภาพ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการวางแผนการผลิต งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการฝึกอบรมช่วยยกระดับศักยภาพของพนักงานและส่งเสริมการปรับปรุงระบบภายในอย่างมีนัยสำคัญ ส่วน Park et al. (2020) ได้ศึกษาบทบาทของการสนับสนุนภาครัฐต่อการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเกาหลีใต้ 42,261 แห่ง ในช่วงปี 2006-2011 ทั้งการสนับสนุนที่เป็นตัวเงิน เช่น การให้สินเชื่อ และการสนับสนุนไม่ใช่ตัวเงิน เช่น การให้คำปรึกษาด้านการบริหารธุรกิจ ด้านเทคนิค ด้านนวัตกรรม และพบว่า การช่วยเหลือที่เป็นตัวเงินช่วยเพิ่มอัตราการอยู่รอดของธุรกิจ SMEs แต่ไม่ได้ช่วยเพิ่มการเติบโตของสินทรัพย์หรือยอดขาย แต่การช่วยเหลืออย่างผสมผสานระหว่างการช่วยเหลือทางการเงิน และการช่วยเหลือที่ไม่เป็นตัวเงินมีประสิทธิภาพในการสร้างการเติบโตและยอดขายให้กับ SMEs

งานวิจัยของไทย อุดมศักดิ์ หมวดฉิมแก้ว และคณะ (2567) ได้ศึกษานโยบายการสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมยานยนต์ของรัฐ การวิจัยเป็นแบบผสมผสานจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ประกอบการกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐมีผลการดำเนินงานในระดับดี แต่กลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐมีผลการดำเนินงานในระดับพอใช้ 2) ความพร้อมของผู้ประกอบการและสมรรถนะของผู้ประกอบการเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน 3) ด้านนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนผู้ประกอบการ ได้แก่ นโยบายสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ นโยบายส่งเสริมการลงทุน และนโยบายส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ และ 4) รูปแบบการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีผลต่อธุรกิจ SMEs ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ชงชัย ทิศาภัทรโกศล และคณะ (2567) ได้วิเคราะห์นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุน SMEs ในภาคชิ้นส่วนยานยนต์ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ตัวแทนภาครัฐ และผู้เชี่ยวชาญผ่านการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นโยบายของภาครัฐที่สนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ประเภทชิ้นส่วนยานยนต์จำแนกเป็น 6 ด้าน 1) ทรัพยากรมนุษย์ 2) การตลาด 3) การผลิต 4) การเงิน 5) กฎระเบียบ และ 6) การวิจัยพัฒนา ส่วนงานวิจัย Rangsungnoen (2023) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ SMEs ในจังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นพื้นที่การค้าชายแดนที่สำคัญของประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 362 ราย ผลการวิจัยพบว่าการสนับสนุนของภาครัฐมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานของ SMEs โดยเฉพาะในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การสนับสนุนดังกล่าวช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการจัดการความไม่แน่นอนของธุรกิจ จากงานวิจัยข้างต้น การสนับสนุนของภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของ SMEs อย่างไรก็ตามงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น เพื่อให้การสนับสนุนจากรัฐมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมต่อเนื่อง และขยายบริบทพื้นที่ เพื่อปรับปรุงนโยบายภาครัฐให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนาแนวคิด การสนับสนุนภาครัฐ การจัดการห่วงโซ่คุณค่า และผลการดำเนินงานของธุรกิจมาจากทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จึงได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ และผลการดำเนินงานของ SMEs โดยการจัดการห่วงโซ่คุณค่า แบ่งเป็น 9 กิจกรรมย่อย ตามแนวคิดของ Porter (1998) ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs แบ่งเป็น 4 ด้าน ตามทฤษฎี Balanced Scorecard ของ Kaplan & Norton (1996) และการสนับสนุนภาครัฐแบ่งเป็น 4 ด้าน ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดในแต่ละด้านจากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ 1) ด้านการสนับสนุนทางการเงินและการลงทุน ซึ่งได้พัฒนาจากแนวคิดของ Ajayi-Nifise et al. (2024); Park et al. (2020) ; อุดมศักดิ์ หมวดนิมแก้ว และคณะ (2567) ; Rangsunognoen (2023) 2) ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ซึ่งได้พัฒนาจากแนวคิดของ Sun et al. (2021); Rutherford & Buller (2007); อุดมศักดิ์ หมวดนิมแก้ว และคณะ (2567); Park et al. (2020) 3) ด้านการสนับสนุนการส่งออกของภาครัฐ ซึ่งได้พัฒนาจากแนวคิดของ ธงชัย ทิเศภัทรโกคิน และคณะ (2567) ; Acs & Szerb (2007) และ 4) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ ซึ่งได้พัฒนาจากแนวคิดของ Ajayi-Nifise et al. (2024); Acs & Szerb (2007)

สัญลักษณ์ ➡ ➡ ➡ หมายถึงการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดที่มีเขตการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกราย ณ สิ้นปี พ.ศ.2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 166,767 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดที่มีเขตการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว จำนวน 307 ราย คำนวณจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของศิริชัย กาญจนาวาสี และคณะ (2559, อ้างถึงใน พิษญาดา พันผา, 2566) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประชากร 166,767 ราย ได้กลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 272 ราย เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของขนาดข้อมูลและป้องกันการขาดหายของข้อมูลในกรณีที่เป็นแบบสอบถามตอบไม่สมบูรณ์ คณะผู้วิจัยได้เพิ่มการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs อีกจำนวน 35 ราย รวมจำนวนตัวอย่างที่เก็บทั้งสิ้น 307 ราย ซึ่งขนาดมากพอที่จะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ทั้งนี้ การเลือกระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 10 มีความเหมาะสมด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ได้ยังคงเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งพื้นที่ (Area Sampling) ออกเป็น 2 พื้นที่ตามหลักภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีเขตการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดเลย นครพนม บึงกาฬ มุกดาหาร และหนองคาย มีจำนวนประชากร SMEs จำนวน 86,882 ราย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี และอำนาจเจริญ มีจำนวนประชากร SMEs จำนวน 79,885 ราย ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มอย่างง่ายแต่ละพื้นที่มา 1 จังหวัด เนื่องจากคุณลักษณะของ SMEs ในแต่ละจังหวัดในพื้นที่ที่ศึกษามีความคล้ายคลึงกัน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จังหวัด ได้จังหวัดมุกดาหาร และทำการสุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จังหวัด ได้จังหวัดอุบลราชธานี ผู้ประกอบการ SMEs ใน 2 จังหวัดดังกล่าวจะเป็นตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรให้ข้อมูล จากนั้นคำนวณสัดส่วนจำนวนตัวอย่าง SMEs โดยให้แต่ละพื้นที่มีสัดส่วนจำนวนตัวอย่างใกล้เคียงกัน

5.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามจากการทบทวนวรรณกรรม บทความวิจัยหลาย ๆ เรื่อง ทั้งนี้เครื่องมือวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ SMEs ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ประเภทของธุรกิจ ประสบการณ์ และจำนวนพนักงาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการจัดการห่วงโซ่คุณค่า คณะผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามจากแนวคิดของ Porter (1998); จุฬาภรณ์ อังศุพานิชย์ และกฤตชน วงศ์รัตน์ (2565); Thepphot & Wuon (2021); อภิสิทธิ์ บุนนาค และศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์ (2564) สามารถแบ่งการจัดการห่วงโซ่คุณค่าออกเป็น 2 กิจกรรม โดยกิจกรรมหลักมี 5 ด้าน และกิจกรรมสนับสนุนมี 4 ด้าน แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจแบ่งตามกิจกรรม

กิจกรรมหลัก (Primary activities)	กิจกรรมสนับสนุน (Support Activities)
1. ระบบโลจิสติกส์ขาเข้า (Inbound Logistics)	1. การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement)
2. การปฏิบัติการ (Operations)	2. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource M.)
3. ระบบโลจิสติกส์ขาออก (Outbound Logistics)	3. การพัฒนาเทคโนโลยี (Technological Development)
4. การตลาดและการขาย (Marketing and Sales)	4. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)
5. การบริการ (Services)	

ส่วนที่ 3 การสนับสนุนภาครัฐ คณะผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนภาครัฐของธุรกิจ SMEs จากแนวคิดของ Ajayi-Nifise et al. (2024); อุดมศักดิ์ หมวดฉิมแก้ว และคณะ (2567) ; ธงชัย ทีคะภัทรโกติน และคณะ (2567); Park et al. (2020) คณะผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นหลัก ๆ ของการสนับสนุนภาครัฐแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การสนับสนุนทางการเงินและการลงทุน ได้แก่ การให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และการสนับสนุนการค้าประกันสินเชื่อ
- 2) การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ได้แก่ การให้การอบรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของพนักงานพัฒนาคุณภาพสินค้าหรือบริการ การอบรมด้านการจัดการ
- 3) การสนับสนุนการส่งออก ได้แก่ การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์หรือจับคู่ธุรกิจไปยังต่างประเทศ เขตการค้าเสรี สิทธิประโยชน์ด้านภาษี
- 4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้ธุรกิจขายสินค้าหรือบริการได้มากขึ้น การมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ กฎระเบียบภาครัฐเอื้อต่อการทำธุรกิจ และนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเอื้อต่อธุรกิจ

ส่วนที่ 4 ตัวแปรผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs คณะผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามจากแนวคิดของ Kaplan & Norton (1996); SripHong et al. (2022); อภิสิทธิ์ บุนนาค และศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์ (2564); Muraba et al. (2024) ที่ประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรหลักๆ ใช้แนวคิดของ Balanced Scorecard (Key Performance Indicators, KPIs) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการเงิน (Financial Perspective) ประกอบด้วย การมีกำไรเพิ่มขึ้น การมียอดขายที่เพิ่มขึ้น การมีต้นทุนที่ต่ำกว่าธุรกิจอื่น และการมีสภาพคล่องในการดำเนินงาน
- 2) ด้านลูกค้า (Customer Perspective) ประกอบด้วย ลูกค้าพึงพอใจในสินค้าและบริการ ลูกค้ากลับมาซื้อสินค้าและบริการซ้ำ ลูกค้าบอกต่อสินค้าและบริการ และมีลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นทุกๆ ปี
- 3) ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) ประกอบด้วย การไม่มีข้อร้องเรียนจากลูกค้า การส่งมอบสินค้าหรือบริการได้ถูกต้อง การบริหารจัดการมีการควบคุมรายจ่ายที่ดี และการปรับปรุงขั้นตอนทำงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 4) ด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective) ประกอบด้วย การพัฒนาความรู้ให้กับพนักงาน การให้พนักงานมีส่วนร่วมในการจัดการหรือกิจกรรมต่างๆ การขยายธุรกิจ เช่น ขยายสาขา/เพิ่มผลิตภัณฑ์

โดยในส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามความเป็นจริงตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ SMEs ส่วนที่ 2 -4 เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นตามความเป็นจริง ใช้แบบประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) เกณฑ์แปลผลคะแนน คือ 4.51-5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด 3.50-4.50 อยู่ในระดับมาก 2.51 -3.49 อยู่ในระดับปานกลาง 1.51-2.50 อยู่ในระดับน้อย 1.00-1.50 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

5.3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นและนำแบบสอบถามที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ 3 ท่าน⁴ โดยคัดเลือกจากประสบการณ์ทำงานและการสอนทางด้านบริหารธุรกิจ ด้านการตลาดและการจัดการ มากกว่า 10 ปี ได้ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านเกณฑ์ (มากกว่า 0.5) ทุกข้อ

5.3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง SMEs ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย ที่จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ที่เป็นค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคทุกตัวแปรมากกว่า 0.70 (Hair et al., 2019) แสดงว่าทุกตัวแปรผ่านเกณฑ์คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ในระดับสูงมาก ($\alpha = 0.939$) โดยการจัดการห้วงโซ่คุณค่าและการสนับสนุนภาครัฐมีความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก ส่วนตัวแปรผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs มีความเชื่อมั่นในระดับสูง ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 2 จากนั้นคณะผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลกับพื้นที่จริง

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ตัวแปร	Cronbach's Alpha	แปลผลระดับความเชื่อมั่น
การจัดการห่วงโซ่คุณค่า (33 ข้อ)	0.934	สูงมาก
การสนับสนุนภาครัฐ (11 ข้อ)	0.964	สูงมาก
ผลการดำเนินงานของธุรกิจ (16 ข้อ)	0.814	สูง
รวม (60 ข้อ)	0.939	สูงมาก

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไป และการวิเคราะห์โดยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive analysis) ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายลักษณะปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลเชิงกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง

2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้สถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีการแปลผลดังนี้

⁴ ดร.ธรรมวิมล สุขเสริม, ดร.ปณมน จันทบุตร, และ ผศ.ดร.กุลภา โภคสวัสดิ์

ตารางที่ 3 ความหมายระดับความเห็น

ค่าเฉลี่ยความเห็น	ระดับความเห็น
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.0 1.50	น้อยที่สุด

(3) สถิติทดสอบสมมติฐานงานวิจัย ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว (Variables correlation ที่แต่ละตัวมีระดับการวัดข้อมูลในระดับอันตรภาค (Interval scale) โดยมีเกณฑ์การแปลผลตาม Miller & Salkind (2002) ตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ความหมายระดับความสัมพันธ์

ขนาดความสัมพันธ์ r_{xy}	ความหมายระดับความสัมพันธ์
0.80 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก ทั้งทางบวกและทางลบ
0.60 - 0.79	มีความสัมพันธ์กันสูง ทั้งทางบวกและทางลบ
0.40 - 0.59	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ทั้งทางบวกและทางลบ
0.20 - 0.39	มีความสัมพันธ์กันต่ำ ทั้งทางบวกและทางลบ
0.00 - 0.19	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดอุบลราชธานี และมุกดาหาร มีจำนวน 307 คน มีเป็นเพศชายจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 49.51 และเพศหญิงจำนวน 155 คน คิดเป็น ร้อยละ 50.49 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมา คืออายุ 31 - 40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 22.15 ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ SMEs จบระดับปริญญาตรีจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 51.14 รองลงมา คือ จบระดับ ม.6 / ปวช. จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 สถานภาพ สมรส/อยู่ด้วยกันจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 61.56 รองลงมา คือ โสดจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 31.27 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการจำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 85.02 รองลงมา คือ ผู้บริหารระดับสูงจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.98

ผลการตอบแบบสอบถามมีประเภทรูทกิจในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือประเภทการค้าจำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.51 รองลงมา คือ ประเภทธุรกิจบริการจำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.37 และประเภทรูทกิจการผลิตจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.12 ระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจ 1-5 ปี จำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.69 รองลงมา มีระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจ 6-10 ปี จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.41 ธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานในธุรกิจ 1-10 คน จำนวน 241 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.50

รองลงมา มีจำนวนพนักงาน 11-20 คน จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.73 ในส่วนของที่ตั้งของธุรกิจอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.19 และจังหวัดมุกดาหารเป็นสัดส่วนใกล้เคียงกัน จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.81 ตามลำดับ และส่วนใหญ่ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีธุรกิจตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจำนวน 281 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.53 และมีธุรกิจตั้งอยู่อำเภออื่นๆ จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.47

6.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนของภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของผู้ประกอบการ SMEs

การจัดการห่วงโซ่คุณค่า	สัญลักษณ์	M	SD	ระดับ
กิจกรรมหลัก				
ระบบโลจิสติกส์ขาเข้า	INBOUN	4.07	0.85	มาก
การปฏิบัติการ	OPERAT	4.14	0.88	มาก
ระบบโลจิสติกส์ขาออก	OUTBOU	4.12	0.80	มาก
การบริการ	SERVIC	4.28	0.73	มาก
การตลาดและการขาย	MARKET	4.04	0.76	มาก
กิจกรรมสนับสนุน				
โครงสร้างพื้นฐาน	INFRAS	4.03	0.89	มาก
การบริหารทรัพยากรมนุษย์	HUMANR	3.94	0.97	มาก
การพัฒนาเทคโนโลยี	TECHNO	3.40	1.21	ปานกลาง
การจัดซื้อจัดจ้าง	PROCUR	4.18	0.82	มาก
รวม		4.02	0.75	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าโดยรวมอยู่ระดับมาก ($M = 4.02$, $SD = 0.75$) เมื่อพิจารณากิจกรรมหลักเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการบริการ ($M = 4.28$, $SD = 0.73$) ด้านการปฏิบัติการ ($M = 4.14$, $SD = 0.88$) ด้านระบบโลจิสติกส์ขาออก ($M = 4.12$, $SD = 0.80$) ด้านระบบโลจิสติกส์ขาเข้า ($M = 4.07$, $SD = 0.85$) และสุดท้ายคือด้านการตลาดและการขาย ($M = 4.04$, $SD = 0.76$) เมื่อพิจารณากิจกรรมสนับสนุนเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ระดับมาก 3 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ($M = 4.18$, $SD = 0.82$) โครงสร้างพื้นฐาน ($M = 4.03$, $SD = 0.89$) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ($M = 3.94$, $SD = 0.97$) และสุดท้ายค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ($M = 3.40$, $SD = 1.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนภาครัฐของผู้ประกอบการ SMEs

การสนับสนุนภาครัฐ	สัญลักษณ์	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับความคิดเห็น
การสนับสนุนทางการเงินและการลงทุน	FUND	2.35	1.24	น้อย
การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ	TRAINI	2.16	1.26	น้อย
การสนับสนุนการส่งออกของภาครัฐ	EXPORT	2.00	1.25	น้อย
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ	ENVIRO	2.61	1.16	ปานกลาง
โดยรวม		2.27	1.09	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า ธุรกิจในการค้าขายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนภาครัฐโดยรวมอยู่ระดับน้อย ($M = 2.27, SD = 1.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยในเกือบทุกด้าน ยกเว้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ ($M = 2.61, SD = 1.16$) การสนับสนุนทางการเงินและการลงทุน ($M = 2.35, SD = 1.24$) การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ($M = 2.16, SD = 1.25$) และสุดท้ายที่มีค่าน้อยที่สุดคือการสนับสนุนการส่งออกของภาครัฐ ($M = 2.00, SD = 1.25$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs

ผลการดำเนินงานของธุรกิจ	สัญลักษณ์	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับความคิดเห็น
การเงิน	FINANC	3.50	0.83	ปานกลาง
ลูกค้า	CUSTOM	4.22	0.72	มาก
กระบวนการภายใน	PROCES	4.03	0.75	มาก
การเรียนรู้และการเติบโต	GROWTH	3.44	1.11	ปานกลาง
โดยรวม		3.80	0.69	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ธุรกิจในการค้าขายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธุรกิจโดยรวมอยู่ระดับมาก ($M = 3.80, SD = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมากในด้านลูกค้า ($M = 4.22, SD = 0.72$) และด้านกระบวนการภายใน ($M = 4.03, SD = 0.75$) และความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการเงิน ($M = 3.50, SD = 0.83$) และด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($M = 3.44, SD = 1.11$) ตามลำดับ

6.3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่า การสนับสนุนภาครัฐ และผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าขายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.3.1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าขายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในภาพรวมจากตารางที่ 8 พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูงมากทางบวก ($r_{xy}=0.843$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรการจัดการห่วงโซ่คุณค่าทั้ง 9 ด้าน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs 4 ด้าน ทั้งหมด 36 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ขนาดความสัมพันธ์

อยู่ระหว่าง 0.426 - 0.735 อยู่ในระดับปานกลาง - สูง คู่ที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง 8 คู่ ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.735$) รองลงมาคือ ด้านการตลาดและการขายกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.731$) ด้านการตลาดและการขายกับด้านลูกค้า ($r_{xy}=0.701$) ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.698$) ด้านระบบโลจิสติกส์เข้ากับด้านกระบวนการภายใน ($r_{xy}=0.645$) ด้านโครงสร้างพื้นฐานกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.640$) ด้านการบริการกับด้านลูกค้า ($r_{xy}=0.607$) และด้านระบบโลจิสติกส์ออกกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.602$) นอกนั้นคู่อื่น ๆ ตัวแปรรายด้านของการจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดการห่วงโซ่คุณค่า กับผลการดำเนินธุรกิจโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การจัดการห่วงโซ่ คุณค่า	ผลการดำเนินธุรกิจ				
	FINANC	CUSTOM	PROCES	GROWTH	รวม
INBOUN	.548**	.596**	.645**	.555**	.726**
OPERAT	.529**	.582**	.583**	.600**	.717**
OUTBOU	.494**	.589**	.525**	.602**	.683**
SERVIC	.461**	.607**	.448**	.552**	.637**
MARKET	.588**	.701**	.596**	.731**	.810**
INFRAS	.535**	.568**	.574**	.640**	.718**
HUMANR	.593**	.573**	.518**	.735**	.774**
TECHNO	.554**	.512**	.426**	.698**	.693**
PROCUR	.512**	.595**	.599**	.544**	.726**
รวม	.640**	.692**	.640**	.750**	.843**

* $p < .05$, ** $p < .01$

6.3.2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนภาครัฐกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่า

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับการสนับสนุนภาครัฐโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การจัดการห่วง โซ่คุณค่า	การสนับสนุนภาครัฐ				รวม
	FUND	TRAINI	EXPORT	ENVIRO	
INBOUN	.379**	.184**	.239**	.324**	.315**
OPERAT	.379**	.250**	.238**	.315**	.319**
OUTBOU	.293**	.181**	.177**	.291**	.263**
SERVIC	.300**	.188**	.166**	.249**	.252**
MARKET	.385**	.322**	.282**	.374**	.384**
INFRAS	.432**	.279**	.292**	.341**	.375**
HUMANR	.420**	.351**	.337**	.358**	.408**
TECHNO	.465**	.402**	.397**	.367**	.463**
PROCUR	.317**	.194**	.155**	.265**	.261**
รวม	.453**	.324**	.317**	.382**	.413**

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 9 สรุปผลระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับการสนับสนุนภาครัฐในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวก ($r_{xy}=0.413$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทุกคู่ จำนวน 36 คู่ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.155 - 0.465 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก - ปานกลาง คู่ตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลางมี 4 คู่ คือ การสนับสนุนภาครัฐด้านเงินทุนและการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ($r_{xy}=0.465$) รองลงมาคือ การสนับสนุนภาครัฐด้านเงินทุนและการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสนับสนุนภาครัฐด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะและการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ($r_{xy}=0.432$, $r_{xy}=0.420$ และ $r_{xy}=0.402$ ตามลำดับ) นอกจากนั้นการสนับสนุนภาครัฐด้านอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าในระดับต่ำ-ต่ำมาก

6.3.3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนภาครัฐกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการสนับสนุนภาครัฐกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การสนับสนุน ภาครัฐ	ผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs				
	FINANC	CUSTOM	PROCES	GROWTH	รวม
FUND	.404**	.267**	.228**	.453**	.433**
TRAINI	.375**	.217**	0.097	.470**	.381**
EXPORT	.373**	.163**	.121*	.466**	.384**
ENVIRO	.317**	.260**	.240**	.434**	.401**
รวม	.416**	.256**	.187**	.515**	.447**

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 10 สรุปผลระดับความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนภาครัฐกับผลการดำเนินงานในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวก ($r_{xy}=0.447$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยรายด้านพบว่า ตัวแปรด้านการสนับสนุนภาครัฐมี 4 ด้าน สัมพันธ์กับตัวแปรผลการดำเนินงานของธุรกิจ 4 ด้าน มีจำนวน 15 คู่ จาก 16 คู่ ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดความสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.121 - 0.470 อยู่ในระดับต่ำมากถึงปานกลาง คู่ตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง มี 5 คู่ ได้แก่ การสนับสนุนภาครัฐด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะกับผลการดำเนินงานของธุรกิจด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.470$) รองลงมาคือ การสนับสนุนภาครัฐด้านการสนับสนุนการส่งออกและผลการดำเนินงานของธุรกิจด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.466$) การสนับสนุนภาครัฐด้านเงินทุนและผลการดำเนินงานของธุรกิจด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.453$) การสนับสนุนภาครัฐด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจและผลการดำเนินงานของธุรกิจด้านการเรียนรู้และการเติบโต ($r_{xy}=0.434$) การสนับสนุนภาครัฐด้านเงินทุนและผลการดำเนินงานของธุรกิจด้านการเงิน ($r_{xy}=0.404$) ตามลำดับ สำหรับคู่ตัวแปรย่อย 1 คู่ ที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การสนับสนุนภาครัฐด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะกับผลการดำเนินงานด้าน กระบวนการภายใน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านย่อยของตัวแปรหลัก พบว่า ทุกคู่ไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก ($r_{xy} < 0.80$) ดังนั้น ตัวแปรด้านย่อยทุกตัวจึงเหมาะสมที่จะเป็นองค์ประกอบของตัวแปรหลัก และทุกตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ในสถิติขั้นสูงในลำดับต่อไป

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัยดังนี้

7.1 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **ยอมรับสมมติฐาน** ทั้งหมด 36 คู่ ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง - สูง คู่ที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต รองลงมาคือ ด้านการตลาดและการขายกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ด้านการตลาดและการขายกับด้านลูกค้า ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ด้านระบบโลจิสติกส์ขาเข้ากับด้านกระบวนการภายใน ด้านโครงสร้างพื้นฐานกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต ด้านการบริการกับด้านลูกค้า และด้านระบบโลจิสติกส์ขาออกกับด้านการเรียนรู้และการเติบโต นอกนั้นตัวแปรอื่น ๆ ของการจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sriphong et al. (2022); จุฬารัตน์ อังศุพานิชย์ และกฤตชน วงศ์รัตน์ (2565) ที่พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจ และงานวิจัยของ วาสนา รักษาติ และวรรณวิชนี ทองอินทราช (2564) ที่พบว่า กิจกรรมหลักที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ การบริการและโลจิสติกส์ขาเข้า กิจกรรมสนับสนุนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานของธุรกิจรับซื้อน้ำยางพารา มี 5 กิจกรรม คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การปฏิบัติการ การตลาดและการขาย โครงสร้างพื้นฐานของธุรกิจ และการจัดซื้อ/จัดหา จะเห็นได้ว่าการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ธุรกิจเรียนรู้และการเติบโตสูงสุด ธุรกิจจึงควรพัฒนาและฝึกอบรมทักษะให้กับพนักงานทั้งทักษะการขาย การสื่อสาร การผลิตและการบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ นอกจากนี้การคัดเลือกพนักงานโดยกำหนดคุณสมบัติของพนักงานที่ต้องการไว้อย่างชัดเจน คัดเลือกพนักงานเข้าทำงานอย่างเป็นธรรมก็จะทำให้ธุรกิจมีพนักงานที่มีคุณภาพมาร่วมงาน ธุรกิจ SMEs ควรมีสวัสดิการของพนักงานอย่างเหมาะสมทั้งเงินเดือน ค่าล่วงเวลา วันหยุด และประกันสังคมหรือประกันชีวิตเพื่อดึงดูดคนที่มีความสามารถมาร่วมงาน นอกจากนี้ ธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านอื่น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินเช่นกัน ได้แก่ การตลาดและการขาย การพัฒนาเทคโนโลยี การปฏิบัติการ ระบบโลจิสติกส์ขาเข้า โครงสร้างพื้นฐาน การบริการ ระบบโลจิสติกส์ขาออก และการจัดซื้อ ตามลำดับ

7.2 การสนับสนุนภาครัฐมีความสัมพันธ์กับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **ยอมรับสมมติฐาน** จำนวน 36 คู่ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.155 - 0.465 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก - ปานกลาง คู่ตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลางมี 4 คู่ คือ ด้านเงินทุนกับด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ผลการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mo et al. (2024) ที่พบว่า นโยบายการสนับสนุนภาครัฐด้านเงินทุนสำหรับการวิจัย ส่งผลเชิงบวกต่อการลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมของธุรกิจ SMEs รองลงมาคือ ด้านเงินทุนกับด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผลการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sun et al. (2021) ซึ่งพบว่า ธุรกิจที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐสามารถดึงดูดคนที่มีความรู้และความสามารถมาร่วมงานได้มากขึ้น ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะกับด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ทีคะภัทรโกติน และคณะ (2567) ที่พบว่า

นโยบายของภาครัฐสนับสนุน SMEs ประเภทขึ้นส่วนยานยนต์ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาการตลาด การพัฒนาการผลิต การเงิน ภาวะเปียบ และการวิจัยพัฒนา ดังนั้นภาครัฐของประเทศไทยควรสนับสนุนธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะด้านเงินทุนและด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

7.3 การสนับสนุนภาครัฐมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **ยอมรับสมมติฐาน** มีจำนวน 15 คู่ จาก 16 คู่ มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมากถึงปานกลาง คู่ตัวแปรที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง มี 5 คู่ ได้แก่ การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของภาครัฐกับการเรียนรู้และการเติบโตของธุรกิจ รองลงมาคือ การสนับสนุนการส่งออกของภาครัฐและการเรียนรู้และการเติบโตของธุรกิจ การสนับสนุนเงินทุนของภาครัฐและการเรียนรู้และการเติบโตของธุรกิจ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจของภาครัฐและการเรียนรู้และการเติบโตของธุรกิจ การสนับสนุนเงินทุนของภาครัฐและการเงินของธุรกิจ สอดคล้องกับ Ajayi-Nifise et al. (2024) พบว่าความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายสนับสนุนของรัฐบาล โดยเฉพาะด้านเงินทุน การส่งเสริมนวัตกรรมและการวิจัย และสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อุดมศักดิ์ หมวดฉิมแก้ว และคณะ (2567) ที่พบว่า ผู้ประกอบการกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐมีผลการดำเนินงานในระดับดี ขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐมีผลการดำเนินงานในระดับพอใช้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Park et al. (2020) ที่พบว่า การช่วยเหลือที่เป็นตัวเงินช่วยเพิ่มอัตราการอยู่รอดของธุรกิจ SMEs แต่ไม่ได้ช่วยเพิ่มการเติบโตของสินทรัพย์หรือยอดขาย การช่วยเหลืออย่างผสมผสานระหว่างการช่วยเหลือทางการเงินและการช่วยเหลือที่ไม่เป็นตัวเงินมีประสิทธิภาพในการสร้างการเติบโตและยอดขายให้กับ SMEs อย่างไรก็ตามการสนับสนุนภาครัฐของไทยต่อธุรกิจ SMEs ด้านอื่น ๆ เช่น การสนับสนุนการส่งออกและด้านการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในระดับต่ำ-ต่ำมาก ดังนั้น ภาครัฐควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการส่งออก การหาลูกค้าตลาดใหม่ ๆ หรือหาเครือข่าย/จับคู่การค้าให้กับธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มากขึ้น ควรมีการฝึกอบรม ด้านการผลิตและการบริการ ด้านการตลาด ด้านการบัญชีและด้านเทคโนโลยี อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ อันจะทำให้ผลการดำเนินธุรกิจ SMEs มีโอกาสเติบโตเพิ่มมากขึ้น ส่วนคู่ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การสนับสนุนภาครัฐด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะกับผลการดำเนินงานด้าน กระบวนการภายใน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรฝึกอบรมที่ทางภาครัฐจัดให้อาจไม่ตอบโจทย์เฉพาะของธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาในระดับกระบวนการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Joyce & Showers (2002) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมที่ไม่มีการออกแบบเฉพาะเจาะจงจะไม่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงาน หรือหลักสูตรฝึกอบรมไม่ทันสมัยจะไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายทางธุรกิจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cedefop (2015) ที่พบว่า ความล้าหลังของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรให้ความสำคัญกับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล การพัฒนาและฝึกอบรมทักษะให้กับพนักงาน การคัดเลือกพนักงานที่มีคุณภาพมาร่วมงาน รวมถึง การมีสวัสดิการให้กับพนักงานอย่างเหมาะสม ในลำดับถัดมา ธุรกิจ SMEs ควรให้ความสำคัญในด้านการตลาดและการขาย การพัฒนาเทคโนโลยี ระบบโลจิสติกส์ ขาเข้า โครงสร้างพื้นฐาน การบริการ ระบบโลจิสติกส์ขาออก การปฏิบัติการ และการจัดซื้อ ตามลำดับ

2) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านเงินทุน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ สนับสนุนการส่งออก และฝึกอบรมและพัฒนาทักษะทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากระดับความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs กับการสนับสนุนภาครัฐดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ-ปานกลางเชิงบวก และในมุมมองของผู้ประกอบการ SMEs นั้นยังได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น สารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของภาครัฐที่จะกำหนดกิจกรรมเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ในเขตการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก 2 จังหวัด จาก 7 จังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับ สปป.ลาว ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บข้อมูลจากจังหวัดอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนที่ดีประชากร

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่การค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุหรือโมเดลเชิงโครงสร้าง และควรมีการศึกษาตัวแปรที่สำคัญเพิ่มเติม เช่น ความสามารถด้านการแข่งขันของธุรกิจ SMEs หรือขยายพื้นที่การวิจัยให้ครอบคลุมมากขึ้น

บรรณานุกรม

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2567). *ข้อมูลการค้าชายแดนและผ่านแดน ปี 2566 (ม.ค.-ธ.ค.)*

https://cicbts.dft.go.th/portal/Portals/0/Info/1_2%20Info--

[_66_2024_01_22%20Final.pdf?ver=2567-01-29-093717-987](https://cicbts.dft.go.th/portal/Portals/0/Info/1_2%20Info--_66_2024_01_22%20Final.pdf?ver=2567-01-29-093717-987)

จุฬารัตน์ อังศุพานิชย์ และกฤตชน วงศ์รัตน์. (2565). อิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), 56-71.

ธงชัย ทีคะภัทรโกติน, วิวัฒน์ หมั่นการ, วิวัฒน์ กรมดิษฐ์, และเพ็ญศรี ฉิรินัง. (2567). นโยบายของภาครัฐที่สนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทชิ้นส่วนยานยนต์. *วารสารธรรมะเพื่อชีวิต*, 30(1), 275-285.

พิชญาดา พันผา. (2566). *สถิติธุรกิจ*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- วาสนา รักชาติ และวรรณวิษณีย์ ทองอินทราข. (2564). *การจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ ของธุรกิจรับซื้อน้ำยางพารา ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. [การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุชาติ อำนาจวิภาวี, ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง, เพ็ญศรี ฉิรินัง, และจิระพันธ์ สกุนา. (2563). นโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความยั่งยืน. *วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์*, 8(3), 56-66.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567). *โครงสร้างธุรกิจ SME*. <https://www.smebigdata.com/views-dashboard/view/โครงสร้างธุรกิจ%20SME>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567). *แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570)*. <https://www.sme.go.th/promotionsme/แผนการส่งเสริมSME>.
- อภิสิทธิ์ บุณนาค และศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์. (2564). การจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ ธุรกิจกรณีศึกษาร้านขายวัสดุก่อสร้างขนาดกลางและขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 15(1), 122-136.
- อุดมศักดิ์ หมวดฉิมแก้ว, วรเดช จันทรรต, เพ็ญศรี ฉิรินัง, และชาญ ธาระवास. (2567). นโยบายการสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมยานยนต์ของรัฐ. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์*, 12(2), 53-65.
- Acs, Z. J., & Szerb, L. (2007). Entrepreneurship, economic growth and public policy. *Small Business Economics*, 28(2–3), 109–122. <https://doi.org/10.1007/s11187-006-9012-3>
- Ajayi-Nifise, A. O., Tula, S. T., Asuzu, O. F., Mhlongo, N. Z., Olatoye, F. O., & Ibeh, C. V. (2024). The role of government policy in fostering entrepreneurship: A USA and Africa review. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*, 6(2), 1-16.
- Cedefop. (2015). *Job-related adult learning and continuing vocational training in Europe: A statistical picture*. Publications Office of the European Union.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th ed.). Prentice Hall.
- Joyce, B., & Showers, B. (2002). *Student achievement through staff development* (3rd ed.). Association for Supervision and Curriculum Development.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Harvard.
- Miller, D.C., & Salkind, N.J. (2002). Elements of Research Design. In Miller, D.C., & Salkind, J.J. (Eds.), *Handbook of Research Design & Social Measurement*. SAGE Publications, Thousand Oaks. <https://doi.org/10.4135/9781412984386>
- Mo, M., Kim, S., & Park, M. (2024). A Study on the performance of complex government R&D support in innovative SMEs. *Korea Association for International Commerce and Information*. <https://doi.org/10.15798/kaici.2024.26.1.3>.

- Muraba, J., Mamogobo, M., & Thango, B. (2024). *The balanced scorecard methodology: Performance metrics and strategy execution in SMEs: A Systematic Review*. Preprints. <https://doi.org/10.20944/preprints202410.1598.v1>
- Park, S., Lee, I., & Kim, J. (2020). Government support and small- and medium-sized enterprise (SME) performance: the moderating effects of diagnostic and support services. *Asian Business & Management*, 19, 213-238. <https://doi.org/10.1057/S41291-019-00061-7>.
- Porter, M. E. (1998). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. Free Press.
- Rangsunghoen, G. (2023). The effects of SME performance on credit accessibility in border economic zones: The case of Nong Khai Province, Thailand. *BEC Journal*, 18(3), 145–164.
- Rutherford, M. W., & Buller, P. F. (2007). Examining the relationship between training and firm performance in small businesses. *Leadership & Organization Development Journal*, 28(2), 123–136. <https://doi.org/10.1108/01437730710726887>
- Sriphong, C., Esor, A., & Kachonkitiya, N. (2022). Value chain management and business performance of One Tambon One Product businesses in the southernmost province of Thailand. *Journal of Positive School Psychology*, 6(4), 8706–8720. Retrieved from <http://journalppw.com>
- Storey, D.J. (1994). *Understanding the small business sector*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315544335>
- Sun, Z., Pellegrini, M.M., Wang, C., & Yu, Z. (2021), "How does government support promote firms' intellectual capital? An empirical analysis of micro-mechanisms", *Journal of Intellectual Capital*, 22(6), 1000-1029. <https://doi.org/10.1108/JIC-07-2020-0260>
- Thepphot, N, & Wuon, W. (2021). Value chain management model after Maize harvesting in northern Thailand. *Journal of Buddhist Social Sciences and Anthropology*, 6(9), 294-309.
- Zhang, L., Wang, H., & Li, X. (2023). Enhancing competitive advantage through effective value chain management. *International Journal of Production Economics*, 200(4), 102-120.